

ПРОЕКТИРАНЕ И МОДЕЛИРАНЕ НА СТОМАНЕНА ВЕЛОСИПЕДНА РАМКА ЗА ПЛАНИНСКО КОЛОЕЗДЕНЕ

Николай Георгиев Николов, Петър Александров Несторов
gl_ares@abv.bg ; nestorov_90@abv.bg

*ТУ-София, Машинно-технологичен факултет,
Булевард Св. Климент Охридски 8
БЪЛГАРИЯ*

***Ключови думи:** Велосипед, виртуален прототип, МКЕ, якостно-деформационен анализ, анализ на дебелините*

***Резюме:** Проектирана е велосипедна рамка за „freestyle” стил на каране. Направен е якостен и деформационен анализ чрез МКЕ по стандарт БДС EN 14766:2006, верифициран е модела на анализа.*

НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗДЕЛА

1. УВОД

Велосипедът е най-многобройното превозно средство в света. Екологично чист и безплатен транспорт. Основна част от велосипеда е неговата рамка. Спрямо него се конструира всяка една друга част. В настоящето велосипедните рамки се проектират в САД платформа, изготвя се виртуален прототип, който дава предпоставка за различни видове анализи, които гарантират качеството на продукта.

2. ПРОЕКТИРАНЕ

2.1 ОСНОВНА ГЕОМЕТРИЯ

Създаване на първоначалните основни размери на рамките е направена на базата на вече доказал се рамка, с някои уточнени по долу промени. На фиг.1а е показана реалната велосипедна рамка “Drag C2”, а на фиг.1б виртуалния и модел. Геометрията е изяснена в таблица 1.

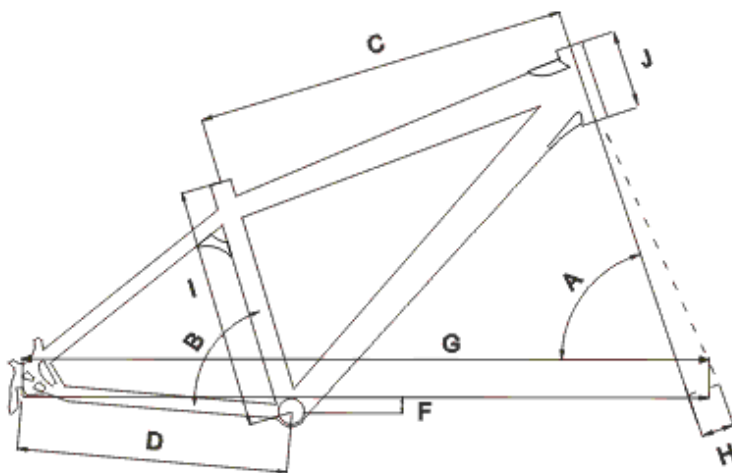
Рамката е създадена за велосипед с преден амортизатор. При проектирането и е съобразено изискването вилоката да е с ход 160мм, като общата дължина на вилоката е 545мм, за да не се вдигне прекалено много общата височина на рамката и за да може при по голям скок на велосипедиста да се изпълни целия амортизатор.

Фиг.1 а) Реална велосипедна рамка от фирма Drag б) Виртуален модел на рамката

Таблица 1 Основни геометрични размери на рамката

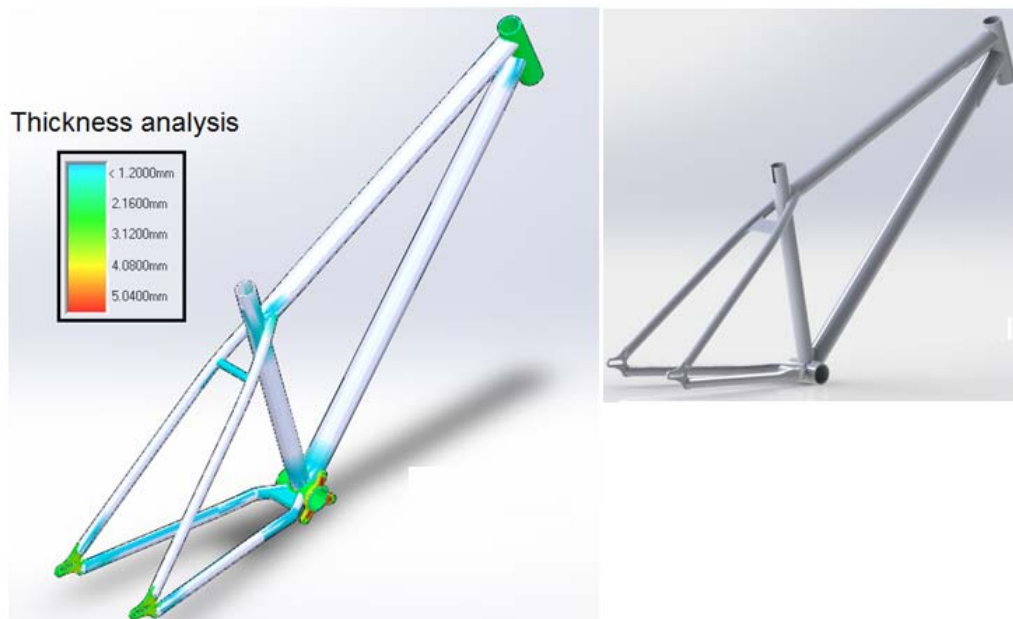
Размер	Геометрия	L	L
A	Челен ъгъл	69	68
B	Ъгъл на седалковата тръба	72	73
C	Ефективна дължина на горната тръба	597	592.5
D	Дължина на линията на веригата	410	413
F	Изместване на средното движение	15	10
G	Междусово разстояние	1076.2	1126.7
H	Изместване на вилката	38	40
I	Размер на рамката	420	430
J	Дължина на челната тръба	120	120

Фиг.2 Означения на основните геометрични размери на рамката

2.2 КОНЦЕПТУАЛНИ МОДЕЛИ НА РАМКАТА

Създадени са различни варианти на рамка чрез множество различни признака чрез софтуерния продукт Solidworks. След съпоставка на предимствата и недостатъците им по различни критерии, като: тегло; начин на монтиране на рамката към задната гума; различни стандартизирани изделия, анализ на дебелините фиг.3а, якостен анализ, деформационен анализ е получено изделието на фиг.3б

Фиг.3 а) Анализ на дебелините б)Проектирана рамка

Анализа на дебелините показва къде предварително е подсилена рамката. Където очакваме по високи напрежения сме добавили материал, за да я подсилим. За да сме сигурни, че рамката ще издържи на допустимите напрежения на материала е направен якостно-деформационен анализ. За велосипедите има установен стандарт, по които те се изпитват, а именно *БДС EN 14766:2006*.^[1]

3. МЕТОДИКА ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА СИМУЛАЦИЯТА

Необходимостта от структурен анализ възниква от появата на напрежения поради екстремността на вида каране. Трябва да се провери дали конструираните рамки издържат на напреженията и появата на деформации дали са под допустимите. За целта използваме няколко софтуерни пакета – Solidworks за изграждане на модела и ANSYS Workbench за извършване на симулацията.

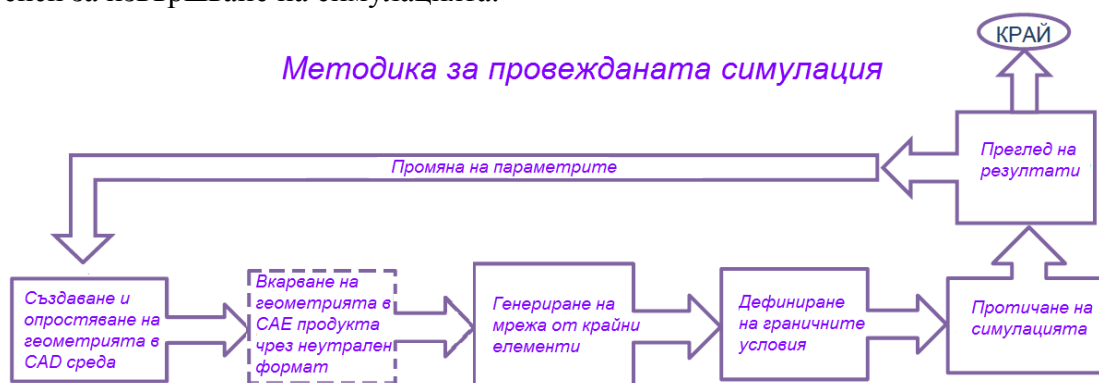

Схема 1 Подход за симулация чрез МКЕ

3.1 ПЪТЯТ НА РАБОТА ПРОТИЧА ПО СЛЕДНИЯ НАЧИН

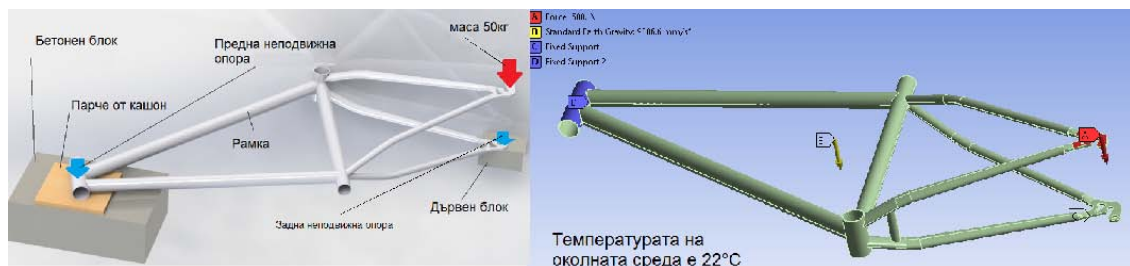
Геометрията на създаденият CAD модел се опростява и вкарва в програмата за структурен анализ. Генерира се мрежата от крайни елементи и се проверява за дефекти. Дефинират се граничните условия, параметрите на системата и методите за изчисление. След протичане на статичната симулация се извършва преглед на резултатите и ако е

необходимо се прави допълнително подобряване на модела. Процесът продължава до получаване на необходимите резултати.^[2]

3.2 ВЕРИФИКАЦИИ И ВАЛИДАЦИЯ

Верификациите за структурната симулации са следните: конструктора знае как да възпроизведе симулация, заради неговата квалификации и опит, ANSYS гарантира при правилно създадена симулация с нейното си име. Истинността на резултати е около 90%, защото това все пак е виртуално и работи по МКЕ, което означава, че работи с елементарни обеми в дадена форма и пресмятанията стават във възли.

Валидация е направена като е сравнена реална с виртуална симулация. *Реален опит* фиг.4а и *симулация с Ansys* фиг.4б

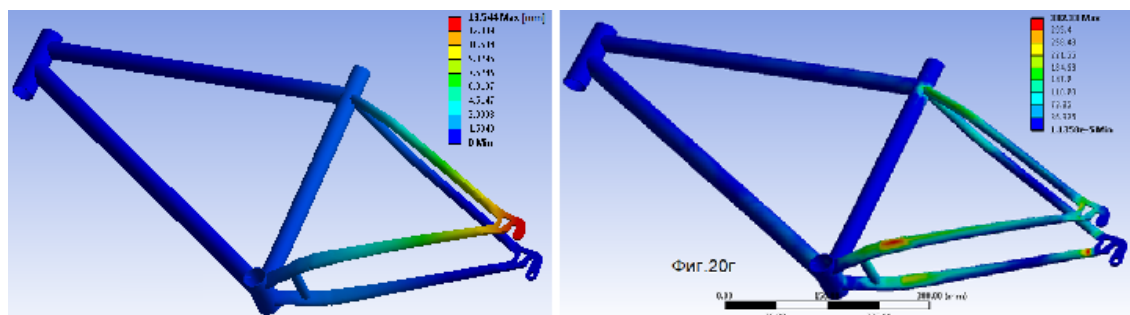

Фиг.4 а) Реално б) Виртуално

Резултатите от физическите изпитания анализ са дадени в таблица 2. А от виртуалната на фиг.5а и фиг.5б.

Таблица 2 Резултата от физическия анализ

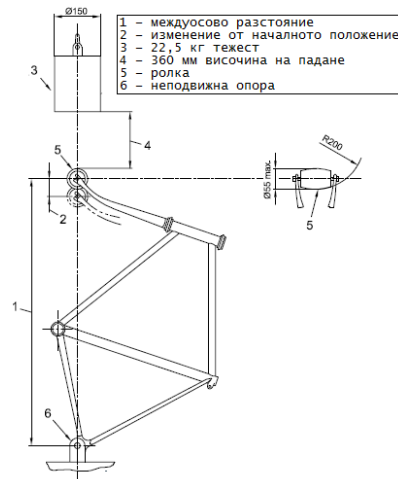
Брой опити	Опит 1	Опит 2	Опит 3	Опит 4	Опит 5	$\Sigma/бр$
Измерено с шублер	121.6мм	122.2мм	122.4мм	122.2мм	122.6мм	-
Резултат	13,3мм	12,8мм	12,6мм	12,8мм	12,4мм	12,78

Фиг.5 а) Пълна деформация б) Получени напрежения

Двете симулации имат известна доза разминаване около 0,76 мм или 5,66%, което най-вероятно се дължи от температурна грешка, защото при реалния опит не е отчетена точно температурата 20-30°C. Доказателство, че рамката издържа е на фиг.20г, допустимите напрежения са 600 МПа за този материал. За по точно сравнение между реалния опит и виртуалната симулация е необходими да се изготви допълнителна измервателна постановка, в нея могат да се добавят тензори или други вид измервателни уреди, но за тази цел трябва допълнителни финанси. Крайните резултати са надеждни, влизат в първоначалните предвидени 10% на грешка. Сравнението е ВАЛИДНО и дава предпоставки за провеждане на симулацията.

4. СТАТИЧЕН СТРУКТУРЕН АНАЛИЗ

Фиг.6 БДС EN 14766:2006 “Планински велосипеди.Изисквания за безопасност и методи за изпитване”

Върху тествания обект е пуснато тяло с маса 22,5 кг от височина 0,36м, ударната сила приложена върху ролката натоварва рамката. На фиг.6 е дадена схемата за изпълнение на теста. Подходът, който е използван се основава на предположението, че кинетичната енергия се предава в потенциална енергия, по време на удара. Кинетичната енергия може да се изрази от масата и височината:

$$(1) \quad E_k = \frac{m \cdot V^2}{2} = m \cdot g \cdot d$$

$$E_k = 22,5 \cdot 9,81 \cdot 0,36 = 79,461 \text{ [J]}$$

Потенциалната енергия може да се изчисли, така:

$$(2) \quad E_p = F \cdot \Delta$$

Като цяло посоката на коравината е постоянна и по този начин:

$$(3) \quad E_p = F^2 / c$$

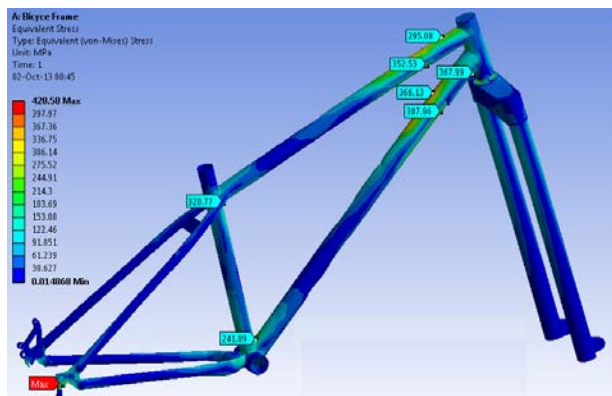
където: $c = F_{\text{първоначална}} / \Delta_{\text{първоначална}} = 1200 / 0,01257 = 95465 \text{ [N/m]} \text{ [3]}$

От което следва:

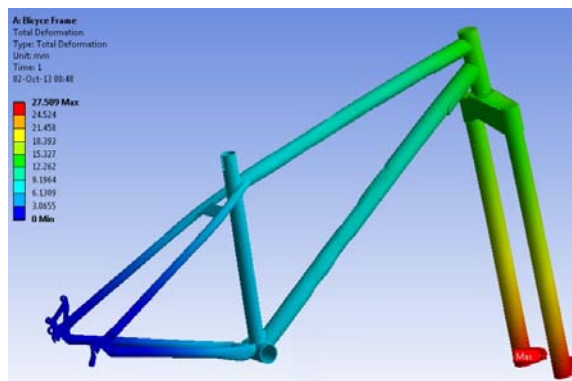
$$(4) \quad F = \sqrt{E_p \cdot c};$$

$$F = \sqrt{79,461 \cdot 95465} = \sqrt{7585744} = 2754 \text{ N}$$

Следвайки методиката за провеждане на анализа след създаването на модела в триизмерна среда и неговото опростяване, но добавяне и на плътна вилка с цел тя да не влияе на симулацията, чрез неутралния формат вкарваме модела в нея.

Фиг.7 Напряжения по вон Мизес

Фиг.8 Пълна деформация

5. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Получените напряжения са по-малки от допустимите за материала 428 МПа < 435 МПа. Максималната деформация е по-малка от допустимата по стандарт 27,59мм < 30мм. Софтуерните програми за статични симулации намаляват броя на физическите прототипи до минимум и ускоряват времето за разработка на продукта.

ЛИТЕРАТУРА:

- [1] БДС EN 14766:2006, Mountain-bicycles - Safety requirements and test methods, Str.45 http://www.bds-bg.org/bg/standard/?natstandard_document_id=48816
- [2] Ангелов.П, Термо-флуиден анализ на електронен захранващ блок“, ТУ-София, стр.37-39 (Angelov.P, “Termo-fluiden analiz na elektronen zhranvash blok”, TU-Sofia, str. 37-39.
- [3] Prof. Todorov G. and Etc. “Drop test of electronic device by virtual prototype simulation”, Proceedings in Manufacturing Systems, Volume 7, Issue 3, 2012, ISSN 2067-9238

DESIGN AND MODELLING OF STEEL BICYCLE FRAME FOR MOUNTAIN BIKING

Eng. Nikolay Georgiev Nikolov, Eng. Petar Alexandrov Nestorov
gl_ares@abv.bg ; nestorov_90@abv.bg

*TU-Sofia, Faculty of Industrial Technology, 8 St. Kliment Ohridski Blvd.
 BULGARIA*

Key words: Bicycle, virtual prototype, FEM, strength and deformation analysis, thickness analysis

Abstract: A bicycle frame for freestyle is designed. Strength and deformation analysis by using FEM under BS EN 14766:2006 standard is made. The model of the analysis is verified.